

การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายใต้
โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลางและภาคเหนือ

นางสาวพิศเพลิน ละม้ายนร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปรัชญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

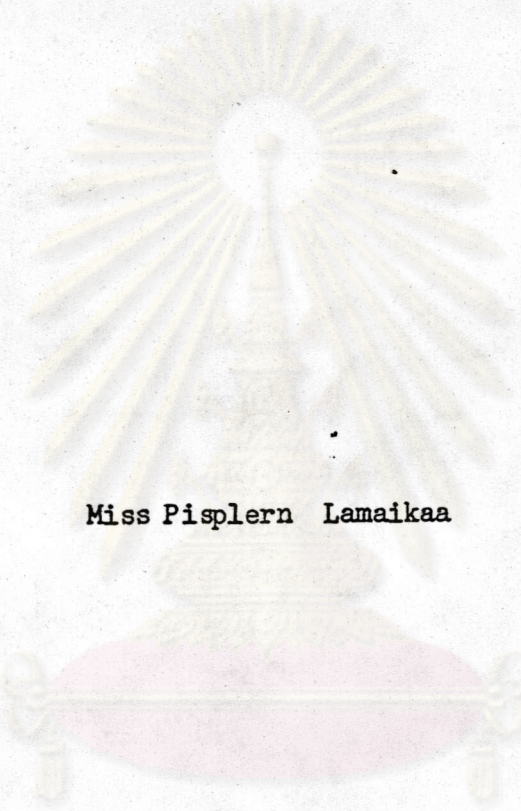
ISBN 974-569-016-3

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014034

117425347

A STUDY OF UNDERSTANDING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND
TEACHERS TOWARDS SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION UNDER THE SCHOOL
ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN
THE CENTRAL AND THE NORTHERN REGIONS

Miss Pisplern Lamaikaa

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-016-3

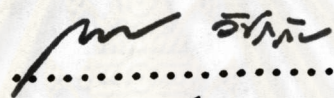
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศงานวิชาการ
 ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียน
 มัชฌิมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง และภาคเหนือ

ชื่อนิสิต   นางสาวพิศเพ็ญ ละม้ายแซ

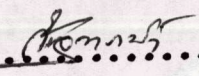
ภาควิชา   บริหารการศึกษา

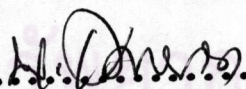
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉรยอก

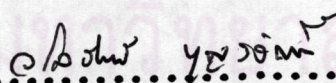
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ดาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์)

 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉรยอก)

 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ทิศเพลิน ละม้ายแซ : การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อนิเทศงานวิชาการ
ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในภาคกลางและภาคเหนือ (A STUDY OF UNDERSTANDING OF SECONDARY SCHOOL
ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARDS SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION UNDER
THE SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GERNERAL EDUCATION IN THE
CENTRAL AND THE NORTHERN REGIOUS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญมี เพลยยอด, 196
หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อนิเทศงานวิชาการ
ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลางและ
ภาคเหนือ

ผลการวิจัย

ความเข้าใจต่อนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารมีความ
เข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความเข้าใจระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าในทุก
ด้าน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและครู
โรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาดตามอายุ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี และ 45 ปีขึ้นไป และครูที่มี
อายุ 25-29 ปี มีระดับความเข้าใจมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาดตามอายุราชการ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี และ 21 ปี
ขึ้นไป และครูที่มีอายุราชการ 1-5 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุราชการช่วงอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิปริญญาโท มีความเข้าใจ
มากกว่าผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่า

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

PISPLERN LAMAIAAA : A STUDY OF UNDERSTANDING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARDS SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION UNDER THE SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE CENTRAL AND THE NORTHERN REGIONS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 196 PP.

The purposes of this research was to study the understanding of secondary school administrators and teachers towards school academic supervision under the School Academic Supervision Project in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in the Central and the Northern Regions.

Findings :

Regarding to the level of understanding towards school academic supervision of administrators and teachers, it was found that the understanding levels of administrators were at the high level while teachers' were at the moderate level. However, the levels of understanding of administrators were higher than those of teachers' in every aspect.

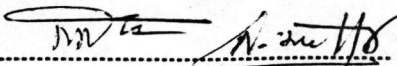
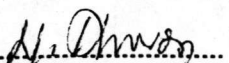
When considered school-size as variables, it was found that the understanding level of administrators in the extra-large size schools and teachers in small-size schools were higher than those others'.

If considered age-group as variables, it was found that the understanding levels of administrators at the age-group between 30 to 34 years, at the age of 45 years and over, and teachers who were at the age-group between 25 to 29 years were higher than those others'.

With regards to period of serving as civil service, it was found that administrators who had served for the period of 11 to 15 years, those who served more than 20 years, and teachers who served between 1 to 5 years were higher than others'.

When considering academic degrees as variables, it was found that the understanding levels of administrators and teachers who had master's degree were higher than those who had lower degree.

ภาควิชา .. บริหารการศึกษา ..
สาขาวิชา .. นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสูตร ..
ปีการศึกษา .. 2530 ..

ลายมือชื่อนิสิต .. ..
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .. ..

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จล่วงไปด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เพรยอศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และอาจารย์ ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช ซึ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไข ขอบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง ขอขอบ พระคุณหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1,5,6,7,8 และ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรม สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิเคราะห์กรอบความคิด เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นกรอบในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. มิตินทร์ สำเภาเงิน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช่เครื่องคอมพิวเตอร์

นอกจากนั้นขอขอบพระคุณ อาจารย์ทีโลลักษณ์ ละม้ายแซ ที่กรุณาสนับสนุน และให้กำลังใจให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี

มิตินทร์ ละม้ายแซ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำถามที่ต้องการคำตอบจากการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
ค่านิยมที่ใช่ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
การเสนอผลการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	
-ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายใน	
โรงเรียนและการนิเทศงานวิชาการภายใน	
โรงเรียน.....	14
-ความจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายใน	
โรงเรียน.....	15
-หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	17

-บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน.....	18
แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	22
การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน.....	28
-ความสำคัญของการวางแผนการนิเทศในโรงเรียน.....	28
-ประเภทของแผนงานนิเทศการศึกษา.....	29
-ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศในโรงเรียน.....	29
การเขียนและประเมินผลโครงการนิเทศในโรงเรียน.....	31
-ขั้นตอนการเขียนโครงการนิเทศในโรงเรียน.....	31
-การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน.....	35
-ความหมายและความสำคัญของการประเมินผล โครงการนิเทศ.....	36
-องค์ประกอบของการประเมินผลโครงการนิเทศ	38
-เทคนิควิธีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา.....	40
กิจกรรมการนิเทศ.....	42
ทักษะการนิเทศ.....	46
-ทักษะเชิงธุรการ.....	47
-ทักษะเชิงวิชาการ.....	48
-ทักษะเชิงมนุษย.....	49
-ทักษะเชิงบริหาร.....	52
การนิเทศแบบคลินิก.....	54
-ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก.....	54
-ขั้นตอนและวิธีดำเนินการนิเทศแบบคลินิก.....	55
-คุณค่าและประโยชน์ของการนิเทศแบบคลินิกต่อครูและ ผู้นิเทศ.....	61
-งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	66
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	66
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4	การวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
	ส่วนที่ 2 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน.....	82
	-จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ คะแนนความเข้าใจต่องานนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน.....	84
	-ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศ งานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน อายุ อายุราชการ และวุฒิ การศึกษา.....	88
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	131
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	131
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	131
	สรุปผลการวิจัย.....	132
	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	136

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม.....	147
ภาคผนวก.....	153
ประวัติผู้วิจัย.....	196

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	73
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ ตำแหน่งหน้าที่ อายุ อายุราชการ และวุฒิการศึกษา.....	76
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคะแนนความเข้าใจ ต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	85
4	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน ความ เข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.	89
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความ เข้าใจของผู้บริหารต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	92
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความ เข้าใจของผู้บริหาร(ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่) ต่อการ นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน..	95
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่)ต่อการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนจำแนกตามอายุ	98
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่)ต่อการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนจำแนกตามอายุราชการ.....	101
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่) ต่อการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	103
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ)ตอการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดอายุ..... 110
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ)ตอการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ 113
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ)ตอการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 116
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของครุตอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน..... 119
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของครุตอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามอายุ.... 122
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของครุตอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตาม อายุราชการ..... 125
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานความเข้าใจ ของครุตอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิ การศึกษา..... 128
18	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครุที่มีความเข้าใจตอการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน..... 184

สารบัญแนบภูมิ

แนบภูมิที่		หน้า
1	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อาชีพราชการ วุฒิการศึกษา.....	80
2	จำนวนของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	87
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T - Score) ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	91
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T - Score) ความเข้าใจของผู้บริหารต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	94

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย